

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ

ID 911

Шифр, назва спеціальності та освітній рівень	072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок (бакалавр)	Назва освітньої програми	Фінанси, банківська справа та страхування (2024)
Тип програми	Освітньо-професійна	Мова викладання	Українська
Факультет	Факультет економіки та менеджменту (ФЕМ)	Кафедра	Каф. менеджменту та адміністрування (МА)

Викладач/викладачі

Мосій Ольга Бориславівна, канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри менеджменту та адміністрування, [профіль на порталі "Науковці ТНТУ"](#)

Загальна інформація про дисципліну

Мета курсу	Набуття студентами системи фундаментальних знань з менеджменту, способів, механізмів та інструментарію системного управління організацією
Формат курсу	Змішаний – курс, що передбачає проведення лекцій, практичних робіт, консультацій для кращого розуміння викладеного матеріалу і має супровід в електронному навчальному курсі системи A-Tutor, має структуру, контент, завдання і систему оцінювання
Компетентності ОП	ЗК3. Здатність планувати та управляти часом. ЗК10. Здатність працювати у команді. ЗК11. Здатність спілкуватися з представниками інших професій груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). СК9. Здатність здійснювати ефективні комунікації. СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
Програмні результати навчання з ОП	ПР12. Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності. ПР17. Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку. ПР18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні. ПР20. Виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.
Обсяг курсу	Очна (денна) форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4,5; лекції — 36 год.; практичні заняття — 18 год.; самостійна робота — 81 год.; Заочна форма здобуття освіти: Кількість кредитів ECTS — 4,5; лекції — 8 год.; практичні заняття — 4 год.; самостійна робота — 123 год.;
Ознаки курсу	Рік навчання — 2; семестр — 4; Обов'язкова (для здобувачів інших ОП може бути вибірковою) дисципліна; кількість модулів — 2;

Форма контролю	Поточний контроль: поточне опитування; тестування; виконання практичних, ситуаційних та індивідуальних завдань; можливий ректорський контроль Підсумковий контроль: екзамен
Компетентності та дисципліни, що є передумовою для вивчення	Ефективність засвоєння змісту дисципліни «Менеджмент» значно підвищиться, якщо студент попередньо опанував матеріал дисципліни «Психологія і соціологія», "Філософія".
Матеріально-технічне та/або інформаційне забезпечення	Технічні засоби для демонстрування результатів навчання (ноутбук, проектор). Пакет програмних продуктів Microsoft Office

СТРУКТУРА КУРСУ

Лекційний курс	Годин	
	ОФЗО	ЗФЗО
Тема 1: Поняття і сутність менеджменту		
1. Суть менеджменту та умови його здійснення.		
2. Менеджери та підприємці.		
3. Рівні управління в організації .	3	1
4. Закони та принципи менеджменту.		
5. Розвиток управлінської науки.		
Тема 2: Організації як об'єкти управління		
1. Сутність і класифікація організацій.		
2. Організація як відкрита система.		
3. Колективи (групи) працівників в організації.		
4. Фактори впливу на організацію .	3	1
5. Види організацій в Україні.		
6. Процес менеджменту в організації.		
7. Соціальна відповідальність в менеджменті		
Тема 3. Планування як загальна функція менеджменту		
1. Сутність та класифікація функцій менеджменту.	3	1
2. Сутність планування як загальної функції менеджменту		
Тема 4. Організація взаємодії як загальна функція менеджменту		
1. Сутність та особливості функції організації взаємодії.		
2. Побудова організаційної структури управління.	3	1
3. Централізація та децентралізація управління		
Тема 5. Мотивація як загальна функція менеджменту		
1. Сутність мотивації на підприємстві.	3	0,5
2. Оплата праці в організації		
Тема 6. Контроль як загальна функція менеджменту		
1. Контроль та його види.		
2. Процес контролю в організації.	3	0,5
3. Аудиторська діяльність як вид контролю		

Теми занять, короткий
зміст

Тема 7. Методи менеджменту

1. Сутність та класифікація методів менеджменту.	3	0,5
2. Взаємозв'язок функцій та методів менеджменту		

Тема 8. Комунікації в менеджменті

1. Поняття комунікацій і комунікаційного процесу.	3	0,5
2. Види інформації на підприємстві.		
3. Документація та діловодство		

Тема 9. Управлінські рішення в менеджменті

1. Сутність та класифікація управлінських рішень.	3	0,5
2. Підходи до прийняття управлінських рішень		

Тема 10. Управління конфліктами, стресами та перемінами в організації

1. Конфлікти як об'єкти керівництва.	3	0,5
2. Стреси як об'єкти керівництва.		
3. Організаційні зміни		

Тема 11. Керівництво та лідерство в організації

1. Керівництво та лідерство в організації.	3	0,5
2. Підходи до керівництва		

Тема 12. Забезпечення ефективної діяльності організації

1. Організація управлінської праці.		
2. Організація робочого місця.	3	0,5
3. Нормування управлінської праці.		
4. Ефективність управління.		
5. Менеджмент персоналу		

РАЗОМ: 36 8

Практичні заняття (теми)

	Годин	
	<u>ОФЗО</u>	<u>ЗФЗО</u>
1. Поняття і сутність менеджменту	1	0,5
2. Організації як об'єкти управління	1	
3. Планування як загальна функція менеджменту	2	0,5

4. Організація взаємодії як загальна функція менеджменту	2	0,5
5. Мотивація як загальна функція менеджменту	2	0,5
6. Контроль як загальна функція менеджменту	2	0,5
7. Методи менеджменту	2	0,5
8. Комунікації в менеджменті	1	
9. Управлінські рішення в менеджменті	2	0,5
10. Управління конфліктами, стресами та перемінами в організації	1	
11. Керівництво та лідерство в організації	1	0,5
12. Забезпечення ефективної діяльності організації	1	
РАЗОМ:	18	4

ІНШІ ВИДИ РОБІТ

Теми, короткий зміст

Опрацювання окремих розділів програми, які не виносяться на лекції:

- 1) Розвиток науки управління
- 2) Основи теорії прийняття управлінських рішень
- 3) Методи та моделі обґрунтування управлінських рішень.
- 4) Аналіз середовища організації: SWOT-аналіз, PEST-аналіз
- 5) Портфельний аналіз підприємства
- 6) Лідерство в менеджменті
- 7) Управління часом та підтримка працездатності в менеджменті
- 8) Ситуаційний менеджмент
- 9) Управління організаційними змінами і розвитком
- 10) Інформаційне забезпечення процесу менеджменту
- 11) Етика і відповідальність у менеджменті
- 12) Конкретні функції менеджменту

Інформаційні джерела для вивчення курсу

Навчально-методичне забезпечення

1. Мосій О. Б., Кужда Т. І. Курс лекцій з дисципліни “Менеджмент” для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 051 “Економіка”, 071 “Облік і оподаткування”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 “Маркетинг”, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Тернопіль: ТНТУ. 2022. 120 с.
2. Мосій О. Б., Кужда Т. І. Методичні вказівки та завдання до практичних занять з дисципліни “Менеджмент” для студентів денної форми навчання спеціальностей 051 “Економіка”, 071 “Облік і оподаткування”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 “Маркетинг”, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Тернопіль: ТНТУ, 2022. 46 с.
3. Мосій О. Б., Кужда Т. І. Методичні вказівки та завдання до самостійної роботи з дисципліни “Менеджмент” для студентів заочної форми навчання спеціальностей 051 “Економіка”, 071 “Облік і оподаткування”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 “Маркетинг”, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Тернопіль: ТНТУ, 2022. 22 с.
4. Мосій О.Б. Основи менеджменту : Курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя. 2023. 151 с.

Рекомендована література

Основна

1. Менеджмент у питаннях та відповідях: навчальний посібник / А. А. Вдовічен, О. Г. Вдовічена, В. А. Чичун та ін. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ. 2023. 172 с.
2. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент: підручник. Тернопіль: ЗУНУ. 2022. 258 с
3. Менеджмент і адміністрування : підручник / Терлецька Н.М., Антохов А.А., Терлецька Ю.О., Грунтковський В.Ю., Поченчук Г.М., Запужляк В.М., Кравець В.І., Сторощук Б.Д., Заволічна Т.Р., Клевчік Л.Л. Чернівці. 2022. 684 с.
4. Остапчук Т.П. Менеджмент : підручник. Житомир: Державний університет “Житомирська політехніка”. Житомир: Вид-во “Рута”. 2021. 856 с.
5. Страпчук С. І., Миколенко О. П, Попова І. А., Пустова В. В. Менеджмент: навчальний посібник. Львів: Видавництво “Новий Світ-2000”. 2021. 356 с.
6. Марченко О. М. Практикум з менеджменту : навч. посіб. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ. 2021. 224 с.
7. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 1: навч. посібник. / Н.С. Іванова, Н.С. Приймак, І.А. Карабаза, І.В. Шаповалова, Ю.Б. Лижник; ред. Н.С. Іванова. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ. 2021. 282 с
8. Кучеренко Д. Менеджмент: Курс лекцій: навч. підруч. К.: Центр навчальної літератури. 2020. 184 с.
9. Рульєв В. А., Гуткевич С. О. Менеджмент: навч. підруч. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 312 с.
10. Дудар Т. Г., Волошин Р. В., дудар В. Т. Менеджмент: навч. підруч. К.: Центр навчальної літератури. 2019. 336 с.

Допоміжна

1. Дросик М.М., Мосій О.Б., Машлій Г.Б. Ресурсне забезпечення організації як одна з умов її ефективного функціонування. Матеріали X-тої Всеукраїнської науково-практичної конференції пам’яті почесного професора ТНТУ ім. І. Пулюя, академіка НАН України М.Г. Чумаченка «Соціальна відповідальність як основа інноваційного розвитку бізнесу» (м. Тернопіль, 18.11.2022). С. 39. URL: <https://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/39970>

2. Краус К.М., Краус Н.М., Радзіховська Ю.М. Менеджмент і маркетинг: посібник. Київ: Аграр Медіа Груп. 2022. 241 с.
3. Кісіль З. Р. Основи управління : посібник. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ. 2021. 232 с.
4. Кирич Н.Б., Мосій О.Б., Машлій Г.Б., Горбатюк В.В. Зміни управлінських процесів в організаціях, викликані війною в Україні. Економічний простір. №190. 2024. URL: <http://prostir.pdaba.dp.ua/index.php/journal/article/view/1505>
5. Мальська Н.П., Білоус С.В. Менеджмент організацій: теорія та практика. К.: Центр учбової літератури. 2020. 190 с.
6. Мосій О. Б., Кужда Т. І. Курс лекцій з дисципліни “Менеджмент” для студентів денної та заочної форм навчання спеціальностей 051 “Економіка”, 071 “Облік і оподаткування”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 “Маркетинг”, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Тернопіль: ТНТУ. 2022. 120 с.
7. Мосій О. Б., Кужда Т. І. Методичні вказівки та завдання до практичних занять з дисципліни “Менеджмент” для студентів денної форми навчання спеціальностей 051 “Економіка”, 071 “Облік і оподаткування”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 “Маркетинг”, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Тернопіль: ТНТУ, 2022. 46 с.
8. Мосій О. Б., Кужда Т. І. Методичні вказівки та завдання до самостійної роботи з дисципліни “Менеджмент” для студентів заочної форми навчання спеціальностей 051 “Економіка”, 071 “Облік і оподаткування”, 072 “Фінанси, банківська справа та страхування”, 075 “Маркетинг”, 076 “Підприємництво, торгівля та біржова діяльність”. Тернопіль: ТНТУ, 2022. 22 с.
9. Мосій О.Б., Машлій Г.Б., Пельчер М. Дослідження управлінських аспектів використання штучного інтелекту. Галицький економічний вісник. №2. 2019. С. 80-89.
10. Мосій О.Б. Основи менеджменту: Курс лекцій. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя. 2023. 151 с.
11. Мосій О.Б., Сарафанюк С.В., Фірман Г.Б. Використання інструментів управління розвитком організацій. Шістдесяті економіко-правові дискусії: матеріали науково-практичної інтернет-конференції (м. Львів, 27.10.2021). Львів, 2021. С. 14-16.
12. Мошек Г.Є., Федоренко В.Л., Коваленко О.В. Менеджмент організації: навчальний посібник. К.: Ліра-К. 2020. 420 с.
13. Теорія управління: навчальний посібник / І. А. Грузіна, І. О. Кінас, І. М. Перерва та ін. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця. 2021. 138 с.

Інформаційні ресурси

1. Сторінка курсу в A-Tutor, ID:911. URL: <https://dl.tntu.edu.ua/index.php>
2. <http://www.nbuv.gov.ua> – офіційний сайт Наукової бібліотеки ім. Вернадського
3. <http://www.lib.com.ua> – офіційний сайт Електронної бібліотеки
4. <http://forbes.net.ua/ua/business/1394493-10-najbilsh-visokooplachuvanih-top-menedzheriv-svitu> – 10 найбільш високооплачуваних топ-менеджерів світу
5. <http://forbes.net.ua/ua/business/1373093-5-top-menedzheriv-yaki-vijshli-za-mezhi-zvichnoi-galuzi> – 5 топ-менеджерів, які вийшли за межі звичної галузі
6. http://osvita.ua/add-education/articles/mba_articles/18390/ – Успішні топ-менеджери: Що вони відчували, коли були студентами бізнес-шкіл
7. <https://blog.easypay.ua/uk/10-vidan-yaki-uspishniy-menedzher-rekomenduye-dlya-chitannya/> – 10 видань, які успішний менеджер рекомендує для читання
8. <https://ukr.segodnya.ua/economics/enews/ukrainskie-top-menedzhery-rasskazhut-kak-vesti-uspeshnyy-biznes-650659.html> – Українські топ-менеджери розкажуть, як вести успішний бізнес
9. <http://aphd.ua/10-hlobalnykh-tendentsii-biznesu-iaki-zminiuiut-sut-poniattia-menedzhmentu/> – 10 глобальних тенденцій бізнесу, які змінюють суть поняття менеджменту

10. http://www.aratta-ukraine.com/text_ua.php?id=777 – Українська модель менеджменту
11. <https://escadra.com.ua/ua/izobretatelnyaya-motivaciya-sekretu-uspeshnyh-kompanij.html>- Винахідлива мотивація: Секрети успішних компаній
12. <http://www.management.com.ua/blog/tag/fakty> - Менеджмент: факти

Політики курсу

Політика контролю	Використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; тестування; виконання практичних завдань; виконання індивідуальних завдань та презентацій; оцінювання результатів виконаних самостійних робіт; бесіди та обговорення проблемних питань; дискусії; індивідуальні консультації; екзамен. Можливий ректорський контроль.
Політика щодо консультування	Консультації при вивченні дисципліни проводяться згідно затвердженого на кафедрі МА. Консультування передбачено як очно ,так і з використанням ресурсів електронного навчального курсу у середовищі електронного навчання університету.
Політика щодо перескладання	Студент має право на повторне складання модульного контролю з метою підвищення рейтингу протягом тижня після складання модульного контролю за графіком. Перескладання екзамену відбувається в терміни, визначені графіком освітнього процесу. Здобувач ВО має право на зарахування результатів навчання здобутих у неформальній чи інформальній освіті.
Політика щодо академічної доброчесності	При складанні усіх видів контролю у середовищі електронного навчання завжди активується система розпізнавання особи, що складає контроль. Усі практичні роботи у ЕНК перевіряються вбудованою системою Антиплагіат. При складанні усіх форм контролю забороняється списування, у тому числі з використанням сучасних інформаційних технологій.
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов’язковим компонентом освітнього процесу. За наявності поважних причин (наприклад, хвороба, особливі потреби, відрядження, сімейні обставини, участь у програмах академічної мобільності тощо) навчання може здійснюватися за індивідуальним графіком, погодженим з деканом факультету.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів, які отримують студенти за курс

Модуль 1			Модуль 2			Підсумковий контроль		Разом з дисципліни
Аудиторна та самостійна робота			Аудиторна та самостійна робота			Теоретичний курс	Практичне завдання	100
Теоретичний курс (тестування)	Практична робота		Теоретичний курс (тестування)	Практична робота				
18	20		17	20		10	15	
№ лекції	Види робіт	К-ть балів	№ лекції	Види робіт	К-ть балів			
Лекції №1-2	Практичне заняття №1	4	Лекції №11-12	Практичне заняття №6	3			
Лекції №3-4	Практичне заняття №2	4	Лекції №13-14	Практичне заняття №7	3			
Лекції №5-6	Практичне заняття №3	4	Лекції №15-16	Практичне заняття №8	3			
Лекції №7-8	Практичне заняття №4	4	Лекція №17-18	Практичне заняття №9	3			
Лекції №9-10	Практичне заняття №5	4		Індивідуальне завдання	8			

Розподіл оцінок

Сума балів за навчальну діяльність	Шкала ECTS	Оцінка за національною шкалою, екзамен
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Добре
75-81	C	Добре
67-74	D	Задовільно
60-66	E	Задовільно
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Затверджено рішенням кафедри МА, протокол №1 від «29» серпня 2024 року.

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньої програми канд. екон. наук, доцент кафедри ЕФ

Андрій КРУПКА